

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

โลกดูธรรมดูไม่ออก

ก่อนจั่งหัน

การประกอบความพากเพียรของพระอย่าหาเวล่ำเวลานะ กิเลสไม่มีเวลา กิเลสเป็น อกาลิโก เผาหัวใจอยู่ตลอดเวลา ธรรมะน้ำดับไฟก็ปราบลงไปที้นั้นเป็น อกาลิโก เหมือนกัน เป็นยังงั้ธรรมพระพุทเจ้าที่สอนโลก ท่านสอนด้วยมรรคด้วยผล บรรดาสาวกทั้งหลายล้วนแล้วแต่ผู้ทรงมรรคทรงผลนับแต่พระพุทเจ้าลงมา นี่เป็นเครื่องประกาศธรรมสอนโลกว่าเลิศเลอ คือธรรม เรามาปฏิบัติเป็นยังงั้ ให้เลิศไปตามแต่กิเลสอย่างเดียวใช้ไม่ได้นะ

ต้องประกอบความพากเพียรตลอดสม่ำเสมอ สติเป็นพื้นฐานในการเป็นอยู่ของพระเรา สติสำคัญมาก ถ้าขาดสติเมื่อไรนั้นแหละกิเลสออก ออกเอาไฟมาเผาเรา ถ้าสติมีอยู่มันจะหนาแน่นขนาดไหนสติบังคับได้ ได้ตลอดเลย พอเปลอสติกิเลสออก ออกแล้วก็เอาไฟมาเผาเรา มันไปกว้านเอาไฟเข้ามาซิ กิเลสตัวไหนที่สำคัญมากที่สุด คือตัวสังขารความคิดความปรุง สังขารนี้ออกมาจากพื้นฐานใหญ่แห่งกองไฟนรกใหญ่คือกิเลสอันใหญ่หลวง ได้แก่ อวิชชา นั้นละกองไฟอันใหญ่หลวงอยู่ที่หัวใจ มันดันออกมาเป็นสังขาร เป็นวิญญาน ได้พบเห็นอะไรๆ นี่เป็นกิเลสๆ ตลอดไปเลย เกิดมาจากสังขารนี้ตัวสำคัญมาก ถ้าสติดีสังขารจะไม่เกิด ถ้าสติเปลอเมื่อไรสังขารจะเกิดเป็นกิเลสตลอด

ท่านสอนพระโมฆราช โมฆราช สทา สโต ดูก่อนโมฆราช เธอจงเป็นผู้มีสติทุกเมื่อ ฟังซินะ พิจารณาโลกเป็นของสูญเปล่า ว่างเปล่า ถอนอัตตานุทิฏฐิความเห็นว่ตนว่าเราว่าเขอันเป็นก้างขวางคอออกเสีย จะฟังข้ามพันพญามัจจุราชไปได้ พญามัจจุราชจะมองไม่เห็นผู้มีสติ พิจารณาโลกเป็นของว่างเปล่า นี่เป็นธรรมท่านสอนพระโมฆราชเราก็เป็นอันเดียวกัน จิตอันเดียวกัน ขอให้จิตเป็นอย่างนี้เกิด โมฆราชจะเกิดขึ้นทันทีในใจของเรา พระองค์สอนเป็นเอกเทศ เรานำมาปฏิบัติจะได้ผลเหมือนกันหมดเลย

ให้ตั้งใจปฏิบัติ วัดนี้ผมให้โอกาสทุกอย่างสำหรับการประกอบความพากเพียรไม่ให้ใครเข้าไปยุ่งไปเกี่ยวข้องเลย คิดดูซิบริวารอยู่ศาลานี้ จะอยู่ในบริเวณนี้ทั้งนั้น นอกนั้นให้ออกไม่ให้เข้าไปข้างในอันเป็นสถานที่ทำงานของพระ ไม่ให้ไปกวนพระ เราให้โอกาสที่สุดแล้วในการประกอบความพากเพียร งานการใดก็ตามไม่มาแต่จะต้องทำลายงานประกอบความเพียรชำระกิเลสนี้ได้เลย ผมให้โอกาสตลอด เพราะผมเห็นคุณค่าแห่งความเพียรชำระกิเลสมาตลอดทีเดียว นำมาสอนหมู่เพื่อนก็นำมาสอนด้วย

ความเห็นคุณค่าแห่งการชำระกิเลส ไม่ได้สอนให้อยู่ด้วยความขี้เกียจขี้คร้าน ถื่องานนั้น งานนี้มาเป็นงานเป็นการของพระ กรรมฐานเราเร็วนะ งานนั้นแล้วงานนี้ ฟังซินะ งานอะไร ดูหัวใจที่มันแสดงเป็นไฟออกมาหาการทางาน คือไฟมาเผามันอีก ดูตรงนั้นซิ

งานการอะไร พระไม่มีงานอะไรแหละ ดูตั้งแต่ไฟที่มันเกิดอยู่ภายในจิตใจ ราคคฺคินา โทสคฺคินา โมหคฺคินา เกิดขึ้นที่ใจไม่เกิดขึ้นที่อื่น ที่นี้ดับลงที่นั่นด้วยความ พากเพียร ท่านทั้งหลายจะเห็นความสว่างภายในใจของท่านเอง ที่ว่าหาความเลิศเลอ หา ความศักดิ์สิทธิ์วิเศษที่ไหน มันหาลมๆ แล้งๆ กัน ไม่ได้หาถูกต้องตามหลักธรรมที่ พระพุทธเจ้าศาสดาองค์เอกสอนไว้เลย จึงไม่ได้ปรากฏความสุขความเจริญ

เอาดูให้ดีดูไม่ต้องลำเอียง เอาธรรมดูอย่าเอากิเลสดูกิเลสจะเป็นไฟไปด้วยกัน ถ้าธรรมดูกิเลสจะเห็นหมด โลกนี้ที่จุดไหนจะมีความสุขความสบายพอชุกหัวนอนได้ บ้างไม่มี มีตั้งแต่กิเลสทั้งนั้น ร่ำลือก็ร่ำลือลมๆ แล้งๆ กันไปด้วยตาบอดหูหนวก ด้วยกัน ผู้สว่างกระจ่างแจ้งคือโลกวิทู ได้แก่ท่านผู้สิ้นกิเลส ดูกระจ่างแจ้งไปหมด นั่นผู้ ทรงบรมสุข ท่านผู้สิ้นกิเลสแล้วผู้ทรงบรมสุข ธรรมทั้งแท่งภายในหัวใจท่านดูอะไร ชัดเจนหมดเลย นี่เป็นที่ยุติแห่งทุกข์ทั้งหลาย ไม่มีได้เลย มีแต่บรมสุขตลอดเวลา

กำจัดกิเลสตัวเป็นไฟเผาที่หัวใจลงที่หัวใจนะ เอาให้ดีการประกอบความ พากเพียร ไม่มีใครละในประเทศไทยเดี๋ยวนี้ละ ที่จะมาพูดเรื่องอรรถเรื่องธรรมชำระ กิเลส เราอยากจะพูดว่าอย่างนั้น เพราะมันเป็นมาอย่างนั้นอยู่แล้ว ที่จะสอนให้ชำระ กิเลส ความโลภ ความโกรธ ราคะตัณหา ไม่มีนะเดี๋ยวนี้ มีแต่สอนเสริมกันขึ้นๆ แล้ว เสริมเท่าไรก็เท่ากับเสริมไฟไปด้วยกันนั่นแหละ เพราะไฟเกิดขึ้นจากสิ่งเหล่านี้ ถ้าไม่มี ธรรมติดแนบไปด้วยแล้วเกิดตลอดๆ ถ้ามีธรรมติดไปด้วยแล้วไม่เกิด ธรรมเป็นเครื่อง คุ้มครองรักษา อะไรไม่ดีปิดออก อะไรดีนำเข้ามา ธรรมท่านเป็นอย่างนั้น

พากันประกอบความพากเพียร อย่าไปสนใจกับใคร ใครดีใครชั่วอะไรไม่เลยเรา ไปได้แหละ ตัวชั่วส่วนมากอยู่กับเรา ตัวดียังไม่มี ตัวชั่วละมันอยู่กับเรา คิดเรื่องนั้น เรื่องนี้ ยกโทษยกกรรมคนนั้นคนนี้ มองเห็นเขาพบบกโทษเขาแล้ว ได้ยินเสียงอะไรยก โทษแล้วๆ นี่ตัวโทษอยู่ในหัวใจเรา มันไม่มีทางออกมันก็แสดงตัวออกมาทางตาทางหู มองเห็นได้ยินอะไรก็ยกโทษคนนั้นไม่ดี คนนี้ไม่ดี ตำหนิคนนั้นตำหนิคนนี้ ไม่สนใจ ตำหนิตัวเองซึ่งเป็นตัวไฟ มันก่ออยู่ตลอดเวลา ดูตัวนี้ซิ ถ้าดูตัวนี้แล้วคนอื่นไม่สำคัญ จะเห็นตัวนี้เป็นมหาภัยอยู่กับตัว ต่างคนต่างเห็นตัวเองเป็นมหาภัยอยู่ที่ใจแล้ว ต่างคน ต่างจะมาระงับดับที่ตรงนี้ ความเพ่งโทษเพ่งกรรมซึ่งกันและกันจะเบาลงๆ แล้วไม่มี เป็นอย่างนั้นนะ

กิเลสมันไม่ยอมว่ามันชั่วแหละ มันจะว่ามันดีตลอดๆ คนอื่นดีขนาดไหนมันก็
 เหมกว่าชั่ว มันดีกว่าเขาทุกคนๆ ในโลกอันนี้ นั่นคือกิเลส ทั้งๆ ที่เจ้าของเลวมันก็ไม่ได้
 ว่ามันเลว ให้ธรรมดูกิเลสจะได้เห็นจุดนี้ที่หัวใจของแต่ละคนๆ ผู้ภาวนา ผู้ภาวนานั้นละ
 จะได้เห็นโทษของตัวเองที่เกิดอยู่กับจิตตลอดเวลา ถ้าไม่ภาวนาตายทิ้งเปล่าๆ ไม่มีใคร
 เห็นโทษของกิเลส จะเสริมตั้งแต่ฟันแต่ไฟ ตายแล้วหาหลักฐานเกณฑ์ไม่ได้ รวนเร
 ไขว่คว้า ไม่มีที่ยึดที่เกาะ

เราจะเห็นได้ชัดพูดให้มันชัดเจน วัดป่าบ้านตาดเป็นสถานที่ชุมนุมชน ทัว
 ประเทศไทยเข้ามาเกี่ยวข้องกับวัดนี้ ดูทุกอย่าง ใครเข้ามาๆ จะดู เขาก็เข้ามาตาม
 ประสาของเขานั้นแหละเขาไม่ได้คิดอะไร ตามนิสัยที่เคยคิดมาเขาจะต้องคิดแบบนั้น
 ละมาเรื่อย วัดนั้นเป็นยังไง วัดนี้เป็นยังไง พระเณรเป็นยังไง ดูถ่อๆ ถ่อด้วยเชือกๆ
 ซ่าๆ ไม่ได้ดูด้วยอรรถด้วยธรรมเพื่อเป็นคติเครื่องเตือนใจตนเองเลย มาที่นี่ที่มีธรรม
 ท่านดูอยู่นี้ เชือกๆ ซ่าๆ มาแบบไหนท่านดูหัวดับมันโน่นนะของเล่นเมื่อไร หัวดับของ
 กิเลสมันอยู่ที่หัวใจคน ท่านดูหมดนั้นแหละ เพราะท่านรู้ของท่านอยู่แล้ว ท่านบำเพ็ญ
 บำรุงรักษาจนสว่างงามขึ้นภายในใจ ใจของท่านเป็นใจที่อัศจรรย์ มองดูของเลวร้ายทำไม
 จะไม่เห็นชัดเจนละ นี่ละท่านดู

วัดป่าบ้านตาดเป็นสถานที่รวมแห่งประชาชนทั้งหลาย เราอยากจะพูดว่าทัว
 ประเทศไทยทุกภาคเข้ามาเกี่ยวนี้ทั้งนั้น จึงได้พบได้เห็นที่มาสัมผัสสัมพันธ์กันมากน้อย
 แล้วพิจารณาโดยธรรมๆ เราพิจารณาเต็มหัวใจเรา เราพูดจริงๆ เราสอนโลกด้วยการ
 พิจารณาเรียบร้อยแล้ว การปฏิบัติตนเองแจ่มแจ้งทุกอย่างในหัวใจ หาที่สงสัยไม่ได้แล้ว
 จึงนำนี้มาสอนโลก ผิดถูกดีชั่วจะเห็นทันทีรู้ทันทีๆ เป็นแต่เพียงว่าไม่แสดงออก รู้
 เหมือนไม่รู้ เห็นเหมือนไม่เห็น ไปสถานที่ควรหุหนวกตาบอดก็หนวกไปเสียบอดไปเสีย
 ไปสถานที่ควรจะตาดีหูดี ดีเร็วที่สุด เฉพาะอย่างยิ่งกับบรรดาลูกศิษย์ลูกหาตีเอาเรื่อยๆ
 ถ้ากับคนอื่นเฉย

จึงได้สนุกดู ธรรมดูโลกนี้ดูถนัดชัดเจนทีเดียว โลกดูธรรมดูไม่ออก เพราะเขาไม่
 มีเขาไม่สนใจจะดู ถ้าโลกดูธรรมก็ดูหัวใจเจ้าของนั้นซี มันเต็มไปด้วยโลกอยู่นั้น ธรรมก็
 มีอยู่ที่นั่น จำให้ตึนะทุกคนๆ เราไม่ยอมให้เสียประโยชน์ผู้ที่มาวัดมาวามาแก้วๆ กังๆ
 เก้อๆ เขินๆ มาดูตามนิสัยเจ้าของ มันเต็มบ้านเต็มเมืองแล้วนี่ ผู้ที่จะดูเป็นอรรถเป็น
 ธรรมมีน้อยมาก แม้ที่สุดเข้าไปในวัดก็ไม่ได้เป็นธรรม เป็นแบบโลกนั้นละเข้าไป ผู้ท่าน
 เป็นธรรมท่านดูนี้ พากันจำ เอาละให้พร

เออ ขนุนอยู่ตามริมสระข้างในครว้นนั้นนะ มันสุกมันแก่ที่ไหนให้ตัดกันลงไป
 เลี้ยงกันๆ ทางโน้น ไม่จำเป็นต้องส่งมานี้ อยู่ทางนี้เราก็แจกกระรอก กระแต พระมันจะ

ตายแล้วล้นปาก อยู่ทางนี้ให้กระรอกกระแต ทางโน้นให้ทางโน้น มันสูงที่ไหนๆ ตัดออกมาๆ เอาไปเลี้ยงกัน วัดนี้เหลือเพื่อ ผลไม้ขนุนมีอยู่ทั่วไปสำหรับกระรอก

หลังจั้งหัน

วัดพระงาม อยู่ ใหญ่โต เราเคยไปหนหนึ่ง ดูได้ไปหนเดียวละมั้งที่วัดพระงามนี้ เรียกว่าวัดมณีชลขันธ์ ท่านเจ้าคุณศรีวรคุณเป็นน้องชายท่านเจ้าคุณอุบลี ท่านเป็นเพื่อน ๆ กันกับสมเด็จพระวชิรวงศ์ คู่กันอยู่กับเรา คู่กันธรรมดา ๆ รู้จักคุ้นกัน แต่วันนั้นเผอิญอะไรก็ไม่รู้ เราเข้าไปกราบท่าน ท่านนั่งอยู่ด้วยกันกับสมเด็จพระวชิรฯ เราเข้าไปกราบท่านเอาใหญ่เลยจะเอาเรากลับไปกรุงเทพฯ มีแต่จะเอาทำเฉยๆไม่ให้มีข้อแม้เลย แล้วท่านเจ้าคุณนี่ละท่านช่วย ท่านคงจะรำคาญก็เลยเอาเสียบ้าง เราก็พันตัวไปได้ พอท่านว่าอย่างนั้นทางนั้นก็นิ่ง ไม่มัดเราอีก เราก็ผ่านไป

เผาศพหลวงปู่มั่นนั้นละ พรรษาเรา ๑๖ พอดี จะให้ไปเป็นลูกเขยใหม่อะไรอีก คนเราเมื่ออายุพอสมควรก็เป็นผู้ใหญ่ไป เช่นเป็นเหย้าเป็นเรือนมีครอบครัวเหย้าเรือนอะไรไปอย่างนั้น จะให้มาเป็นเด็กได้ยังไง จะให้มาเป็นลูกเขยใหม่ได้ยังไง ท่านเลยถามเรา เราอยากให้ท่านถามตั้งแต่ท่านยังไม่ถาม แล้วท่านมหาพรสาเท่าไร เราก็บอก ๑๖ พรรษา โนน ขึ้นทันทีเลย เป็นอุปชฌาย์ก็ได้แล้วนี่ จะไปเป็นลูกเขยใหม่อะไรอีก เป็นลูกวัดลูกวาอยู่ในวัดพระศรีมหาธาตุอีก ก็เราอยู่กับท่านมานานนี่นะ ท่านก็หยั่งรู้นิสัยใจคอของเรา เพราะฉะนั้นท่านถึงติดพันตลอดจะเอาเราไปกรุงเทพฯ ติดพันมาตลอดเลย

ตอนที่เรานี้ท่านไม่อยู่ ตอนนั้นท่านไม่อยู่ ท่านไปต่างจังหวัด ก็ลาสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ ท่านอนุญาตก็เปิดเลย ท่านมาทราบที่เราหนีไปแล้ว โอ๊ย เขียนจดหมายติดตามเลยเชียว จนกระทั่งมาจำพรรษาที่จักราช วัดป่าจักราช ขึ้นมาจากกรุงเทพฯก็มาจำพรรษาที่นั่น ภาวนาที่นั่น พอออกพรรษาแล้วท่านมา ท่านเขียนจดหมายบอกมาว่าท่านจะไปอุบลวันทีเท่านั้นตอนเช้า แต่ก่อนมีแต่รถไฟ รถยนต์ไม่มี ให้ไปรอท่านอยู่ที่สถานีจักราช เราก็ไปรอ อันนี้ก็รถไฟช่วยได้

ที่วัดสุทธาวาสก็ท่านเจ้าคุณศรีวรคุณช่วยได้ ที่จักราชก็รถไฟช่วยได้ พอไปบิณฑบาตท่านโผล่หน้าออกมาที่หน้าต่าง เรามองไปเห็น พอรถจอดบิณฑบาตเราก็โดดขึ้นปุ๊บไปหาท่าน ไม่มีอะไรละท่านก็ดี มีแต่จะเอาไปกรุงเทพฯถ่ายเฉยๆ มหาบัวต้องกลับกรุงเทพฯ อยู่คำเดียว ก็รถไฟมันจอดนาทีเดียว มีแต่ให้กลับกรุงเทพฯ พอรถไฟเคลื่อนเราก็โดดลงเลย พันตัวไปได้ มีแต่จะให้กลับกรุงเทพฯเลยไม่ได้ตอบกันว่าไง ออกจากนั้นก็เปิดมาอุดร ท่านจะเอากลับกรุงเทพฯทำเฉยๆ นี่ละองค์หนึ่งที่อยู่บนหัวใจเรา ทางฝ่ายปริยัติก็คือสมเด็จพระวชิรวงศ์ ทางฝ่ายปฏิบัติก็พ่อแม่ครูจารย์มั่น อยู่บนหัวใจเรา

พอพูดอย่างนี้ก็ระลึกได้ถึงอาจารย์เจี๊ยะ ท่านพูดอย่างตรงไปตรงมาเหมือนกัน ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่อยู่บนหัวใจผมนั้นมีอยู่สององค์ ท่านอาจารย์มั่นหนึ่งกับท่านอาจารย์ นอกนั้นผมไม่หลงใครง่าย ๆ ท่านว่าฉัน อันนี้เราก็แบบเดียวกัน คือสมเด็จพระมหาวิรรวงศ์หนึ่ง พ่อแม่ครูจารย์มั่นหนึ่ง อยู่บนหัวใจเรา เรื่องเสียดสละนี้เรียกว่าถึงไหนถึงกันหมดไม่มีเหลือ.สมเด็จพระมหาวิรรวงศ์

พระที่ไปบวชก็ไปจากฆราวาส มันไม่ทิ้งนิสัยเดิมนะ คือออกไปจากฆราวาสก็ต้องมีนิสัยใจคอต่าง ๆ กันไป ไปบวชเป็นพระ คำว่าเป็นพระนี้เป็นคำรวม แต่นิสัยใจคอของผู้ไปบวชเป็นพระนั้นมันเป็นของมันเองอยู่ในพระองค์นั้น ๆ เคยตระหนี่ถี่เหนียวไปบวชแล้วก็ เป็นไม่ละทฐิมานะ ไม่ละความรู้ความเห็นที่เป็นของไม่ตินั้นเลย ก็เอาขึ้นไปฝังในเพศของพระ จากนั้นก็กระเทือนถึงหมู่ถึงเพื่อน ที่จะไปแก่นิสัยนี้รู้สึกว่าจะได้ยากอยู่ นิสัยเห็นแก่ตัว นิสัยตระหนี่ถี่เหนียว เวลาไปบวชแล้วก็ เป็นนิสัยอย่างนั้น เข้ากับหมู่เพื่อนได้ยาก หมู่เพื่อนไม่ค่อยติด

พระท่านท่านก็เป็นคนเหมือนกันนี้ องค์ไหนที่ควรเข้าใกล้ชิดสนิทกันท่านก็เข้า องค์ไหนไม่ควรเข้าท่านก็เหมือนเราเราเหมือนท่าน ท่านก็ไม่เข้า องค์ไหนตระหนี่ถี่เหนียวไม่ค่อยมีเพื่อนฝูงมากนะ เป็นอย่างนั้นนะพระ เป็นพระก็เป็นเจี๊ยบ ๆ ละ คือไม่มีการแสดงออก ตำหนักติเตียนอย่างนั้นอย่างนี้ไม่มี หากเป็นอยู่ภายในจิต เข้าไม่สนิทท่านก็ไม่เข้า องค์ไหนตระหนี่ถี่เหนียวก็รู้จักกันอยู่ แล้วองค์นั้นไม่ค่อยมีเพื่อนฝูงมากมันก็รู้จักกันอีกแหละ แน่ะ องค์ไหนที่มีอัธยาศัยใจคอดีงามธรรมดาหรือกว้างขวางนี้เพื่อนฝูงมีมาก ๆ นะ เป็นอย่างนั้นนะ พระก็ยังต้องมีหมู่มีเพื่อนเหมือนกัน

เรานี้เข้าทั้งสองฝ่าย ทางด้านปริยัติเราก็เข้านอกออกในได้หมดเลย ไม่ว่าจะวัดไหน ๆ วัดราษฎร์วัดหลวงวัดใหญ่ขนาดไหนสุดประเทศไทยเราก็เข้าหมด ทางด้านปริยัติ ที่นี้ทางด้านปฏิบัติก็เหมือนกัน วงกรรมฐานเราเข้าหมด สุตยอตกรรมฐานก็คือพ่อแม่ครูจารย์มั่น แน่ะ เราเข้าหมด ที่นี้ก็พูดได้หมดละซิ เข้านอกออกในได้ พูดได้สบาย ๆ การศึกษาเล่าเรียนทางด้านปริยัติเขาปกครองกันยังไง ๆ ทางภาคปฏิบัติปกครองกันยังไง ๆ มันก็รู้หมด จึงเรียกว่าเข้านอกออกในได้

เราเรียนหนังสืออยู่ก็เรียน พอโรงเรียนปิดเข้าป่า แน่ะ เข้าป่าตั้งแต่เรียนหนังสืออยู่นะ ไม่ใช่ออกจากเรียนแล้วจึงเข้าป่าทีเดียว เราเข้าอยู่ตลอด เรียนหนังสือพอโรงเรียนหยุดเข้าป่าแล้ว โรงเรียนเปิดมา อย่างนั้นเป็นนิสัย ที่นี้เข้าป่า เข้าป่าไปวัดไหน ๆ มันก็ไปได้หมด เรียนหนังสือก็เรียน เวลาออกจริงๆ ก็บึ้ง มาจำพรรษาที่จักราช จากนั้นก็บึ้งมาหาพ่อแม่ครูจารย์มั่น ไม่ทันท่าน มีโยมคนหนึ่ง เราขบขันจะตายไป เรามักจะแพ้แต่ผู้หญิงนะเรา อยู่โคราชก็มาแพ้ผู้หญิง มาจักราชนี่

คือออกพรรษาแล้วจะรีบมาให้ทันพ่อแม่ครูจารย์มั่น ท่านอยู่วัดโนนนิเวศน์ เรา จะมาให้ทันท่าน เขาก็นิมนต์ให้รับกฐินเสียก่อนค่อยไป เราบอกไม่รอ เราจะรีบไปให้ ทัน โอ้ย มาต่อกัน นี่ก็ผู้หญิง เราไม่ลืมนะ คือสนิทกันมาก ลูกของแกลูกสุดท้องชื่อ เจริญอายุ ๖ ปี พอตอนเย็นนี้แกจะให้ลูกแกมาส่งพวกโกโก้กาแฟถวายพระแล้วก็มา ถวายเรา เด็กคนนั้นมันก็ติดเรา ลูกของแกนั่นแหละ แล้วแกก็เป็นโยมอุปฐากอยู่ นั้น มีบ้านหลังเดียวอยู่ปากสำนักแม่ชีไป สถานีจักราชตั้งไกลกว่านู่น ไม่มีบ้านคนเลยนะแต่ ก่อน เป็นดงเป็นป่าทั้งนั้น

มานิมนต์เรา ให้รอเสียก่อนรับกฐินแล้วค่อยไป เราก็ว่าถ้ารับกฐินจะไม่ทันท่าน อาจารย์มั่น แก่ก็นิมนต์ให้รอ เราบอกไม่รอ มาพูดต่อหน้านี้ แก่ร้องให้อยู่ต่อหน้า ที่นี้ เรามาแผลละชิที่นี่ นี่ละเห็นไหมเล่ห์เหลี่ยมของผู้หญิงของเล่นเมื่อไร เราก็ขบขันนะ เราเียงกว่าผู้หญิงเราก็ยอมรับ ชัดกันนี้แก่ร้องให้ต่อหน้าเราก็ยังไม่อยู่ เพราะคิดถึงพ่อแม่ครูจารย์มั่นจะไปให้ทันท่าน มาร้องให้เราอีกเฉย ที่นี้ผ้าสังฆาฏิเราเอาวางไว้ข้างต้นเสา เราไม่นึกว่าแกจะใส่หมัดข้างหลัง แกด้อมๆ มาข้างๆ ร้องให้อยู่ที่นั่นนะ เราก็เฉยก็เราจะ ไม่อยู่จะไป แกฉวยได้สังฆาฏิเราแกก็เปิดไปเลย

พอลงไปบันได ทั้งๆ ที่ร้องให้อยู่นะ ลงไปบันไดแล้วหันหน้าขึ้นมา นี่ท่านจะไป อุดรก็ไปเสียนะ ว่างั้นนะ โอ้ย ไม่ต้องบอกอะไรกันนะ ไม่ต้องบอก แล้วยิ้มด้วยนะ เรา ยังไม่รู้ตัว เขาแทงข้างหลังเราไม่รู้ตัวเลย ลงไปบันไดหันหน้าขึ้นมา ท่านจะไปอุดรก็ไป เสียนะ ยิ้มๆ สักพักเขาลงไปแล้วนี่ พระก็ดูอยู่นี่มองเห็น ทำไมเขายิ้มๆ ละ ร้องให้อยู่ เมื่อกี้นี้ละ ทำไมลงไปนั่นเขายิ้มๆ ละ ไม่ใช่เสียท่าเขาแล้วหรือว่างั้นนะ พระท่านเห็นแก มาด้อมเอาสังฆาฏิเราไป เราไม่เห็นนะชิพระท่านเห็นนี่ แกได้ผ้าสังฆาฏิแกก็ไป ลงไป บันไดแล้วหันหน้ากลับมา ท่านจะไปอุดรก็ไปเสียนะ คนร้องให้อยู่นี้ ลงไปนั่นมายิ้มๆ

เพื่อนก็นั่งอยู่ด้วยกัน นี่ทำไมเขาก็ร้องให้อยู่นี้ ออกจากนี้ไปเขาด้อมแด้มมา ข้างๆ สังฆาฏิเราอยู่ข้างเสา เขามาฉวยเอานั้นไปเลย เราไม่เห็น เขาทำไมจึงยิ้ม ไม่ใช่ เสียท่าเขาแล้วหรือ เสียท่าอะไรเราว่างั้น ไม่ใช่เขาเอาผ้าสังฆาฏิไปหรือ พระท่านเห็นอยู่ ท่านก็ไม่ว่าอะไร มองดู โอ้ย ตายเสียท่า เลยต้องไปยอมแก ตกลงเลยต้องรับ ที่นี้เวลา แกเอาผ้าสังฆาฏิไปแล้วแกก็มาถามพระ เอาผ้าสังฆาฏิไปไว้ที่บ้านจะขัดข้องธรรมวินัย ท่านยังงัยบ้าง มาปรึกษาหารือท่าน พระท่านก็บอกตามหลักธรรมวินัย ออกพรรษาแล้ว หรือได้รับกฐินไปแล้วนี่ จะปราศจากไตรจีวรผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ เขาเอาไปก็ได้ชิ ปราศจากได้ไช้ไหมละ ไม่เป็นอาบัติเขาก็บอก

แกก็ยิ้มมั่นใจถึงเอานั้นละมาชู่เรา ท่านจะไปก็ไปชิมาชู่เรา ที่นี้เราก็หมดท่ายอม แก ยอมแกแล้ว แกมาปรึกษาหารือพระเรื่องผ้าสังฆาฏิไม่ขัดกับธรรมวินัยแล้วแกจึงมา

ซูเราชิ พอสุดท้ายก็ยอมแก่ รับกลิ่นแล้วมา พอตีพ่อแม่ครูจารย์ไปได้สามวันเราก็มา
 เนาะก็ยังไม่ทันอย่างนั้นแหละ ถ้ามาก่อนหน้าทัน นี่จะไปไหนมันแพ้แต่ผู้หญิงแปลก
 อยู่ นี่เราพูดเรื่องอะไรมาจากราช มาที่นี้ (ที่หลวงตาบอกว่าหลวงตามีอยู่ในใจสององค์
 หลวงปู่มั่นกับสมเด็จพระสังฆราช) เอ้อ สมเด็จพระสังฆราชอันนี้เก่ง เรื่องเสียสละยกให้
 เลยไม่มีเหลือ ก็เราเป็นคนดูแลสิ่งของของท่านอยู่กุฏิกับท่าน เราเป็นคนดูแลทุกอย่าง
 ท่านมอบความไว้วางใจไว้หมดกับเรา

คณะของเราเราเป็นหัวหน้าคณะ ท่านเป็นหัวหน้าใหญ่ ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่กับเรา
 ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นเวลาเราหนีไปท่านไม่อยู่ท่านจึงตามละชิ จนกระทั่งพรรษา ๑๖ ท่าน
 ยังจะเอาไปกรุงเทพฯ อยู่ เพราะท่านเมตตามาก ท่านรู้นิสัยเรา ก็เราทำทุกอย่างกับครู
 บาอาจารย์ไม่มีที่ต้องดิ้นรนอะไร ไปอยู่กับครูบาอาจารย์องค์ใดท่านเมตตาทั้งนั้นแหละ
 แม้ที่สุดมาถึงหลวงปู่มั่นก็เหมือนกัน สุดท้ายก็ลงนี้หมดเลย ความไว้วางใจทุกอย่าง
 หมดเลย เออะท่านมหาว่าไง เนาะ เออะอะบ๊อบ มีข้อข้องใจตรงไหน ท่านมหาว่าไง เนาะ
 พอท่านว่าอย่างนั้น ๆ ท่านนิ่งเลยนะ ท่านไม่เคยค้าน เป็นอย่างนั้น

เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยยังเห็นได้ชัด พอล้มตราบถ้าไม่เห็นเราอยู่นั้น ท่านมหา
 ไปไหน คือธรรมดาเราจะอยู่กับท่านตลอดเวลา ผู้ใดท่านก็ไม่กล้ามาทะเล้ง เพราะเห็น
 เราพิ้วพันอยู่กับท่านตลอดเวลา ตลอดกิริยาอาการทุกอย่างการปฏิบัติต่อท่านเป็นยังง
 พระท่านก็รู้อันนี้ ท่านไม่เคยตำหนิเรา จนกระทั่งท่านมรณภาพจากไป ยิ่งเวลาเจ็บไข้ได้
 ป่วยหนัก ๆ นี้ เรากับท่านจะพิ้วพันกันอยู่ตลอดเวลา ก็ไม่เคยถูกตำหนิยังงเลย วาระ
 สุดท้ายเรามอบทุกอย่างกับท่านเลย

เราไปอยู่กับครูบาอาจารย์ หากจะเป็นนิสสัยวาสนาอันหนึ่งอยู่ ไปอยู่กับครูบา
 อาจารย์องค์ใดท่านเมตตาทั้งนั้นละ อย่างสมเด็จพระสังฆราชติดตามจะเอากลับ
 กรุงเทพฯ ก็อย่างนั้นละ อยู่กับพ่อแม่ครูจารย์นี้ท่านก็เมตตาอีกแบบหนึ่ง ถ้าสมมุติว่า
 เราหาอุบายวิธีการที่จะลาท่านไปเที่ยวนี้ดูอาการท่านไม่ยากให้ไปเราก็รู้ ไม่อยากให้ไป
 เพราะเหตุไร เกี่ยวกับพระเณรในวัด นั้น สำหรับประโยชน์ส่วนใหญ่ที่เราจะไปภาวนา
 ท่านก็รู้ คือเวลาเราอยู่ในวัดนี้พระเณรเรียบร้อยทุกอย่าง เราเรียกว่าเป็นทุกข์มาก
 เกี่ยวข้องกับพระกับเณร คอยสอดคองส่องดูแลองค์ไหนไม่ดียังง คอยเตือน ๆ พอดุ
 เอา ที่นี้พระเณรก็เรียบร้อยตลอดเวลาเราอยู่ ที่นี้ตอนจะทราบได้ชัดก็คือเวลาเราหนีไป
 พระเณรเป็นยังงท่านจะทราบตรงนั้นนะ

เพราะฉะนั้นเวลาเราจะลาท่านไปไหนท่านจึงไม่อยากให้ไป เพราะเราไม่อยู่พระ
 ก็ขวางหูขวางตาท่าน แต่ท่านก็เห็นประโยชน์ส่วนใหญ่ของเราท่านก็ให้ไป ประโยชน์
 ส่วนใหญ่คือจิตตภาวนา เพราะท่านรู้แล้วนิสัยนี้เอาจริงเอาจังมาก เป็นนิสัยผาดโผน

ด้วย ถึงขนาดที่ร้องเอาไว้ ส่วนมากที่แต่ท่านร้องไว้ ถ้านั่งตลอดรุ่งก็ฟาดตลอดๆ จนกระทั่งท่านร้องเอาไว้ ความเพียรประเภทไหนท่านต้องได้ร้องเอาไว้ มันจริงจังมากทีเดียว กับพ่อแม่ครูจารย์มันอยู่ด้วยกันมา ๘ ปี เราไม่เคยมีข้อโต้แย้งท่านสักนิดหนึ่ง ไม่มีเลย จิงว่าปรมาจารย์ อาจารย์จอมปราชญ์ในสมัยปัจจุบัน รอบคอบขอบชิดหมดทุกอย่างเลย เอาละวันนี้ ให้พร

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz